

10. Ідентифікація юридичних та фізичних осіб

10.1. Загальні вимоги до проведення ідентифікації юридичних та фізичних осіб суб'єктами первинного фінансового моніторингу та до зберігання документів, що стосуються ідентифікації

Обов'язок щодо проведення ідентифікації юридичних та фізичних осіб суб'єктами первинного фінансового моніторингу встановлений Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом».

Цим законом встановлено, що суб'єкт первинного фінансового моніторингу, на підставі та на виконання цього закону, зобов'язаний проводити ідентифікацію юридичних та фізичних осіб у наступних випадках:

- якщо особа здійснює фінансову операцію, що підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до цього закону;
- якщо особа здійснює фінансову операцію, що підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до цього закону;
- якщо особа відкриває рахунок (в тому числі депозитний).

Зрозуміло, що необхідно ідентифікувати осіб, під час відкриття суб'єктом первинного фінансового моніторингу, зокрема, рахунків у цінних паперах або будь-яких грошових рахунків, передбачених чинним законодавством.

Також суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний ідентифікувати і особу, від імені якої здійснюється фінансова операція або яка є вигодоодержувачем за цією операцією, у разі, якщо будь-яка особа, що здійснює фінансову операцію, яка підлягає обов'язковому або внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до цього закону, діє як представник іншої особи, або у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені або вигодоодержувачем є інша особа.

Ідентифікація також повинна бути проведена суб'єктом первинного фінансового моніторингу і у тому випадку, коли він прийняв рішення відмовитися від забезпечення здійснення фінансової операції, що згідно з цим законом підлягає фінансовому моніторингу.

Не обов'язково проводити ідентифікацію осіб у вказаних випадках, лише тоді коли вони раніше були ідентифіковані, згідно з вимогами цього закону. Однак, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повторно проводити ідентифікацію вказаних юридичних та фізичних осіб, якщо у нього є підстави вважати, що інформація щодо особи, яка була одержана раніше в результаті ідентифікації, потребує уточнення. Додаткове роз'яснення с цього питання міститься у наказі Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», згідно з яким, якщо відомості встановлені під час проведення ідентифікації особи зазнали змін, або закінчився строк дії документів, на підставі яких проводилася ідентифікація, при проведенні такою особою фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу, така особа підлягає ідентифікації відповідно до законодавства.

Не зобов'язані також проводити ідентифікацію один одного банки, зареєстровані в Україні, у разі укладення угод між ними. Зрозуміло, що суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані проводити ідентифікацію один одного, у вказаних вище випадках, якщо хоча б один з них не є банком, зареєстрованим в Україні.

Таким чином, Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» чітко визначені всі випадки, коли суб'єкти первинного фінансового

моніторингу, на підставі та на виконання цього закону, зобов'язані проводити ідентифікацію особи, навіть якщо ця особа теж є суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

Також цим законом чітко визначено, яку саме інформацію, під час проведення ідентифікації суб'єктом первинного фінансового моніторингу, у вказаних випадках, необхідно обов'язково визначити.

Про резидентів фізичних осіб необхідно обов'язково визначити таку інформацію:

- прізвище, ім'я та по батькові;
- дата народження;
- серія та номер паспорта (або іншого документа, який посвідчує особу), дата видачі та орган, що його видав;
- місце проживання;
- ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів.

Про нерезидентів фізичних осіб необхідно обов'язково визначити таку інформацію:

- прізвище, ім'я та по батькові (у разі його наявності);
- дата народження;
- серія та номер паспорта (або іншого документа, який посвідчує особу), дата видачі та орган, що його видав;
- місце проживання або тимчасового перебування;
- громадянство.

Про резидентів юридичних осіб необхідно обов'язково визначити таку інформацію:

- найменування юридичної особи;
- юридична адреса особи;
- документи про підтвердження державної реєстрації (включаючи установчі документи, інформацію щодо посадових осіб та їх повноважень тощо);
- ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України;
- номер банківського рахунку та реквізити банку, в якому цей рахунок відкрито.

Про нерезидентів юридичних осіб необхідно обов'язково визначити таку інформацію:

- повне найменування юридичної особи;
- місцезнаходження юридичної особи;
- номер банківського рахунку та реквізити банку, в якому цей рахунок відкрито.

Джерелом інформації, визначеним Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», для суб'єкта первинного фінансового моніторингу, для проведення ідентифікації осіб, які здійснюють фінансові операції, що згідно з цим законом підлягають фінансовому моніторингу, або відкривають рахунки, є надані вказаними особами в установленому порядку оригінали або належним чином завірені копії документів. Зрозуміло, що порядок надання документів для проведення ідентифікації встановлюється суб'єктом первинного фінансового моніторингу, на підставі та на виконання цього закону.

Також цим законом визначено, що, з метою забезпечення можливості провести належним чином ідентифікації нерезидента юридичної особи, суб'єкту первинного фінансового моніторингу повинна бути надана копія легалізованого витягу торговельного, банківського чи судового реєстру або засвідчене нотаріально реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію відповідної юридичної особи. Зрозуміло, що саме на підставі вказаного документа суб'єкт первинного фінансового моніторингу з'ясовує дані про реєстрацію цієї юридичної особи, повне найменування та місцезнаходження юридичної особи.

Хоча Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» чітко не встановлює, в якому саме вигляді фіксується інформація визначена суб'єктом первинного фінансового моніторингу, під час проведення ним ідентифікації осіб, на підставі наданих

йому в установленому порядку документів, цей закон зобов'язує його зберігати документи, які стосуються ідентифікації осіб, якими здійснено фінансову операцію, що згідно з цим законом підлягає фінансовому моніторингу, протягом п'яти років після проведення такої фінансової операції. Такими документами, зокрема, можуть бути анкети, відомості, опитувальники, фотокопії оригіналів або належним чином завірених копій документів, які були йому надані під час проведення ним ідентифікації особи. Враховуючи наведену вимогу цього закону, перелік документів, які стосуються ідентифікації та повинні зберігатись, на підставі та на виконання цього закону, повинен бути чітко встановлений самим суб'єктом первинного фінансового моніторингу, у відповідних розділах розроблених ним правил проведення фінансового моніторингу та програм його здійснення. З цього приводу необхідно зауважити, що постановою Кабінету Міністрів України № 644 «Про затвердження Порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу» та постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами», встановлено, що відомості стосовно особи, яка здійснює фінансову операцію, а тако ж, у випадках, передбачених законодавством, відомості стосовно особи, від імені або за дорученням якої здійснюється фінансова операція, або яка є вигодоодержувачем, визначені в результаті ідентифікації відповідно до статті 6 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», відображаються суб'єктом первинного фінансового моніторингу у реєстрі фінансових операцій, що підлягає фінансовому моніторингу. Таким чином, вказаний реєстр, зокрема, є тим документом, який стосується ідентифікації осіб, якими здійснено фінансову операцію, що згідно з цим законом підлягає фінансовому моніторингу, тож він і повинен зберігатись протягом п'яти років після проведення такої фінансової операції.

Додаткові рекомендації, щодо проведення ідентифікації суб'єктом первинного фінансового моніторингу, надані у наказі Державного департаменту фінансового моніторингу «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму», наведені далі.

Правила проведення внутрішнього фінансового моніторингу повинні містити порядок ідентифікації осіб, які здійснюють фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до Закону, у тому числі відкривають рахунок.

Ідентифікація осіб здійснюється на підставі наданих оригіналів або копій документів, що засвідчені нотаріально чи підприємством (установою, організацією), яке їх видало.

У разі, якщо документи, на основі яких проводилась ідентифікація, зазнали змін, або закінчився строк їх дії, то при здійсненні клієнтом фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу, суб'єкт (відокремлений підрозділ) зобов'язаний провести ідентифікацію відповідно до законодавства.

Якщо ризик проведення клієнтом фінансових операцій з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, оцінюється суб'єктом (відокремленим підрозділом) як великий, суб'єкт (відокремлений підрозділ) уточнює інформацію, отриману за результатами ідентифікації та вивчення клієнта, що здійснює фінансову операцію, не рідше одного разу на рік. Для інших клієнтів термін уточнення інформації не повинен перевищувати трьох років.

Порядок ідентифікації осіб повинен містити:

- порядок здійснення первісної ідентифікації особи;
- заходи щодо проведення ідентифікації особи у разі зміни інформації, необхідної для проведення ідентифікації, або закінчення строку дії документів, на підставі яких вона проводилася;
- порядок проведення заходів, спрямованих на перевірку інформації щодо ідентифікації особи;
- заходи з проведення додаткового вивчення особи.

При вивченні установчих документів юридичної особи та документів, які підтверджують її державну реєстрацію, слід приділяти підвищену увагу:

- правильності їх оформлення (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- складу засновників юридичної особи та її пов'язаних осіб;
- структурі органів управління юридичної особи та їх повноваженням;
- розміру зареєстрованого та сплаченого статутного фонду.

При проведенні ідентифікації та вивченні осіб рекомендується складати анкети. Анкета є внутрішнім документом суб'єкта первинного фінансового моніторингу та може містити інформацію щодо:

- ідентифікаційних даних особи;
- характеру діяльності;
- мети та підстав проведення операцій;
- оцінки розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- опису джерел походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- пов'язаних осіб.

Анкета може містити також додаткову інформацію стосовно характеристики особи, її ділової репутації, фінансового стану тощо.

Анкета формується за результатами здійснення ідентифікації особи на етапі встановлення відносин з ним. Інформація, що міститься в анкеті, уточнюється в процесі вивчення особи в порядку, установленому суб'єктом.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу може визначати категорії осіб, при ідентифікації яких не застосовуються анкети (особи, що здійснюють разові операції у невеликих розмірах тощо).

Стосовно питання ведення анкет осіб, підкреслимо, що у разі прийняття суб'єктом первинного фінансового моніторингу рішення про доцільність складати анкети осіб, перелік інформації, яку може містити анкета, її джерела визначаються самим суб'єктом первинного фінансового моніторингу, а також те, що інформація в анкету може бути внесена тільки працівниками суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а не особою, бо анкета є внутрішнім документом суб'єкта первинного фінансового моніторингу, та може містити конфіденційну інформацію про особу, надання якої суб'єкту первинного фінансового моніторингу не передбачено Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом».

10.2. Додаткові вимоги до проведення ідентифікації юридичних та фізичних осіб суб'єктами первинного фінансового моніторингу та до зберігання документів, що стосуються ідентифікації, встановлені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку

Додаткові вимоги стосовно проведення ідентифікаціям юридичних та фізичних осіб суб'єктами первинного фінансового моніторингу, встановлені рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів», наведені далі.

Програми здійснення внутрішнього фінансового моніторингу повинні містити питання ідентифікації та вивчення своїх клієнтів.

Правила проведення внутрішнього фінансового моніторингу повинні містити порядок проведення ідентифікації осіб.

Суб'єкт зобов'язаний зберігати документи, які стосуються ідентифікації осіб, відомості щодо особи, яка здійснила ідентифікацію, та дати її проведення, перелік документів, на підставі яких було проведено ідентифікацію, та всю документацію про здійснення фінансової операції протягом п'яти років після її проведення.

Якщо у суб'єкта виникають сумніви у достовірності або достатності попередньо отриманої інформації про ідентифікацію клієнта, або відомості, зазнали змін, або закінчився строк дії документів, на

підставі яких проводилася ідентифікація, при проведенні особою фінансової операції така особа підлягає ідентифікації відповідно до законодавства.

Суб'єкти, які відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» мають статус фінансової установи, зобов'язані проводити ідентифікацію осіб, які укладають договори про надання фінансових послуг, та фізичних осіб, які є власниками юридичної особи - клієнта, мають прямий або опосередкований вплив на неї та отримують економічну вигоду від діяльності цієї юридичної особи. У разі, якщо юридична особа є господарським товариством, суб'єкт - фінансова установа зобов'язаний ідентифікувати фізичних осіб, які мають істотну участь у цій юридичній особі. Зазначеним суб'єктам забороняється вступати в договірні відносини з клієнтами - юридичними чи фізичними особами, якщо виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені.

У разі, якщо особи, які здійснюють фінансову операцію, належать до визначених суб'єктом критеріїв класифікації осіб, які характеризуються підвищеним ступенем імовірності здійснення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, слід приділяти підвищену увагу:

- з'ясуванню дійсних власників;
- правильності оформлення установчих документів (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- складу засновників юридичної особи;
- структурі органів управління юридичної особи та їх повноваженням;
- розміру зареєстрованого та сформованого статутного фонду;
- відповідності фінансової операції звичайній діяльності юридичної особи;
- характеру діяльності;
- меті та підставам проведення операцій;
- оцінці розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- опису джерел походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях;
- пов'язаних осіб.

Для оцінки ймовірності того, що операція здійснюється з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або пов'язана з фінансуванням тероризму, суб'єктом додатково можуть вивчатися фінансові операції осіб - учасників тієї операції, що оцінюється суб'єктом (у разі їх здійснення за участю суб'єкта первинного фінансового моніторингу).

Суб'єкти первинного фінансового моніторингу - депозитарії також зобов'язані відносно кореспондентських відносин з депозитарними установами інших країн застосовувати такі заходи:

- збирати загальнодоступну інформацію про установу-кореспондента для повного розуміння характеру її діяльності і визначення її репутації, у тому числі щодо застосування санкцій та інших заходів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- оцінювати заходи, які вживаються установою-кореспондентом для запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- отримувати дозвіл керівника депозитарію на встановлення кореспондентських відносин з депозитарними установами інших країн.

Організатори торгівлі проводять ідентифікацію учасників торгів, що здійснюють операції, які підлягають фінансовому моніторингу, не пізніше наступного робочого дня після укладання біржової угоди.

У разі якщо учасник торгів діє як представник іншої особи, або у суб'єкта первинного фінансового моніторингу – організатора торгівлі виникає сумнів стосовно того, що учасник торгів виступає від власного імені, або вигодоодержувачем є інша особа, суб'єкт первинного фінансового моніторингу-

організатор торгівлі зобов'язаний ідентифікувати також особу, від імені якої здійснюється фінансова операція або яка є вигодоодержувачем.

Учасник торгів має надавати відомості про особу, від імені якої здійснюється фінансова операція або яка є вигодоодержувачем, які витребує суб'єкт первинного фінансового моніторингу-організатор торгівлі, з метою виконання вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

При проведенні ідентифікації та вивченні осіб рекомендується складати анкети. Анкета є внутрішнім документом суб'єкта.

У разі прийняття рішення про ведення анкет суб'єкт може визначати категорії осіб, при ідентифікації яких не використовуються анкети (клієнти, що здійснюють разові операції у невеликих розмірах тощо).

Анкета формується за результатами здійснення ідентифікації та вивчення особи до та під час встановлення відносин з нею. Інформація, що міститься в анкеті, уточнюється в процесі вивчення особи в порядку, установленому суб'єктом.

Зрозуміло, що вказані рекомендації необхідно враховувати під час встановлення правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програми здійснення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

10.3. Додаткові вимоги до проведення ідентифікації юридичних та фізичних осіб суб'єктами первинного фінансового моніторингу, встановлені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України

Додаткові вимоги стосовно проведення ідентифікації юридичних та фізичних осіб суб'єктами первинного фінансового моніторингу, встановлені розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами», наведені далі.

У програмі здійснення внутрішнього фінансового моніторингу повинні бути відображені такі заходи, як ознайомлення працівників установи з порядком проведення ідентифікації клієнтів установи.

Правила проведення внутрішнього фінансового моніторингу повинні містити порядок проведення ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції, порядок збору та зберігання належним чином оформлених документів про осіб з тим, щоб у разі виникнення потреби можна було відтворити деталі операції.

Установи, які відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» мають правовий статус фінансових установ, зобов'язані проводити ідентифікацію осіб, які укладають договори про надання фінансових послуг, та фізичних осіб, які є власниками юридичної особи клієнта, мають прямий або опосередкований вплив на неї та отримують економічну вигоду від діяльності цієї юридичної особи. У разі, якщо юридична особа є господарським товариством, фінансова установа зобов'язана ідентифікувати фізичних осіб, які мають істотну участь у цій юридичній особі.

Установі забороняється вступати в договірні відносини з клієнтами - юридичними чи фізичними особами, якщо виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені.

При вивченні установчих документів юридичної особи та документів, які підтверджують її державну реєстрацію, слід приділяти підвищену увагу:

- правильності їх оформлення (враховуючи всі зареєстровані зміни);
- складу засновників юридичної особи та її пов'язаних осіб;
- структурі органів управління юридичної особи та їх повноваженням;
- розміру зареєстрованого та сплаченого статутного фонду;
- відповідності фінансової операції звичайній діяльності юридичної особи;

- характеру діяльності;
- меті та підставам проведення операції;
- оцінці розміру та джерел існуючих та очікуваних надходжень;
- опису джерел походження і способів переказу (внесення) грошей, що використовуються в операціях.

При проведенні ідентифікації осіб працівниками суб'єкта первинного фінансового моніторингу складаються анкети, що підписуються відповідальним працівником та зберігаються протягом п'яти років після проведення фінансової операції.

Також у розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами» наведені чотири рекомендовані форми анкет.

Таким чином, суб'єкт державного фінансового моніторингу зобов'язав суб'єктів первинного фінансового моніторингу, нагляд за якими він здійснює, фіксувати результати проведеної ними ідентифікації осіб, які причетні до фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, чи які можуть бути пов'язані, мати відношення або призначатися для фінансування тероризму або відкривають рахунки, в анкеті, яка є документом, що стосується ідентифікації, та зобов'язав суб'єктів первинного фінансового моніторингу зберігати її у термін, встановлений Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом».

Форми вказаних анкет є рекомендованими, а тому можуть бути іншими, виходячи з реальних потреб суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Приклад можливої форми анкети, яка є універсальною, та дає можливість на її підставі швидко перенести інформацію з неї у відомості про учасників фінансових операцій, які є складовою частиною реєстру фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, наведений далі. Перевага цієї форми анкети полягає в тому, що вона заповнюється у відповідності до правил заповнення полів вказаної відомості про учасників фінансових операцій (частина форми 2 – ФМ).

10.3.1. *Приклад універсальної анкети особи, що причетна до проведення фінансової операції*

Анкета особи

730	Статус (код)	
740	Ознака резидентності:	
741	Резидент	
742	Нерезидент	
750	Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ (для фізичної особи - ідентифікаційний номер за ДРФО)	
760	Повна назва учасника фінансової операції (прізвище)	_____
770	Скорочена назва учасника фінансової операції (ім'я)	_____
780	По батькові	_____
790	Дата народження	(день, місяць, рік)
800	Відомості про документ, на підставі якого здійснюється участь у фінансовій операції	_____ _____ _____ _____
Відомості про свідоцтво про державну реєстрацію		
810	Свідоцтво про державну реєстрацію	
820	Назва органу (місця проведення) державної реєстрації особи	_____ _____
830	Дата реєстрації	

Місцезнаходження (місце проживання) учасника		
840	Країна реєстрації або громадянства (код та назва)	_____
850	Область реєстрації або проживання (код та назва)	_____
860	Поштовий індекс	_____
870	Населений пункт	_____
880	Вулиця	_____
890	Будинок	_____
900	Корпус (споруда)	_____
910	Офіс (квартира)	_____
920	Додаткові відомості	_____
Місцезнаходження (адреса тимчасового місця проживання) учасника		
930	Країна тимчасового перебування (код та назва)	_____
940	Область тимчасового перебування (код та назва)	_____
950	Поштовий індекс	_____
960	Населений пункт	_____
970	Вулиця	_____
980	Будинок	_____
990	Корпус (споруда)	_____
1000	Офіс (квартира)	_____
1010	Додаткові відомості	_____
Відомості про документ, що засвідчує фізичну особу		
1020	Вид документа, що засвідчує фізичну особу (код)	_____
1030	Серія документа, що засвідчує фізичну особу	_____
1040	Номер документа, що засвідчує фізичну особу	_____
1050	Дата видачі документа, що засвідчує фізичну особу	(день, місяць, рік)
1060	Повна назва органу, який видав документ, що засвідчує фізичну особу	_____ _____
Дані про банк (філію), у якому (якій) відкрито рахунок учасника фінансової операції, що використовується для здійснення фінансової операції		
1070	Номер рахунка	_____
1080	Назва банку (філії)	_____
1090	Код банку (філії)	_____
1100	Країна (код та назва)	_____
1110	Область (код та назва)	_____
1120	Поштовий індекс	_____
1130	Населений пункт	_____
1140	Вулиця	_____
1150	Будинок	_____
1160	Корпус (споруда)	_____
1170	Офіс (квартира)	_____
Відомості про кореспондентський рахунок, який використовується для здійснення фінансової операції в іноземній валюті		
1180	Номер рахунка	_____
1190	Назва фінансової установи - кореспондента, у якій відкрито рахунок	_____
1200	Код фінансової установи - кореспондента	_____
1210	Країна місцезнаходження фінансової установи - кореспондента (код та назва)	_____
1220	Область (код та назва)	_____
1230	Поштовий індекс	_____
1240	Населений пункт	_____
1250	Вулиця	_____
1260	Будинок	_____
1270	Корпус (споруда)	_____
1280	Офіс (квартира)	_____

Додаткова інформація

Працівник, що вніс дані до анкети

Посада _____

П. І. Б. _____

Підпис _____

Дата створення анкети _____

10.4. Додаткові вимоги до проведення ідентифікації юридичних та фізичних осіб та до зберігання документів, що стосуються ідентифікації, фінансовими установами

Додаткові вимоги стосовно проведення ідентифікації юридичних та фізичних осіб суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які є фінансовими установами, встановлені Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», полягають у наступному:

- фінансова установа зобов'язана ідентифікувати відповідно до законодавства України також і клієнтів, що укладають договори про надання фінансових послуг;
- фінансова установа зобов'язана ідентифікувати відповідно до законодавства України також і осіб, уповноважених діяти від імені зазначених клієнтів;
- у разі якщо виникає сумнів стосовно того, що особа виступає не від власного імені, фінансова установа повинна ідентифікувати також особу, від імені якої здійснюється фінансова операція;
- фінансова установа надає відповідні фінансові послуги лише після здійснення ідентифікації особи клієнтів та вжиття заходів відповідно до законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Таким чином, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу є фінансовою установою, він повинен під час укладання договорів про надання фінансових послуг та до надання фінансових послуг, навіть якщо передбачені договорами та послугами фінансові операції не підлягають фінансовому моніторингу, провести ідентифікацію клієнта та інших осіб, від імені яких здійснюється фінансова операція, за правилами встановленими вимогами Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом».

Для ідентифікації клієнта – фізичної особи та вжиття заходів, передбачених законодавством для підтвердження його особи, фінансова установа має право витребувати інформацію про клієнта – фізичну особу в органів державної влади, банків, інших юридичних осіб, а також здійснювати передбачені законодавством заходи щодо збору такої інформації про цю особу. Вказані органи державної влади, банки, інші юридичні особи зобов'язані протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту безоплатно надати фінансовій установі таку інформацію.

Також, для ідентифікації клієнта – юридичної особи фінансова установа має ідентифікувати фізичних осіб, які є власниками цієї юридичної особи, мають прямий або опосередкований вплив на неї та отримують економічну вигоду від її діяльності.

А у разі, якщо клієнт – юридична особа є господарським товариством, фінансова установа має ідентифікувати також і фізичних осіб, які мають істотну участь у цій юридичній особі.

При цьому, для ідентифікації вказаних фізичних осіб, саме клієнт – юридична особа має надавати передбачені законодавством відомості стосовно вказаних фізичних осіб.

У разі ненадання таких відомостей клієнтом – юридичною особою, фінансова установа відмовляє в здійсненні обслуговування та/або наданні фінансових послуг та/або не відкриває рахунок, а в разі наявності раніше відкритих рахунків фінансова установа відмовляє в здійсненні обслуговування та/або не укладає договір про надання фінансових послуг.

Фінансова установа має право витребувати передбачену законодавством інформацію, яка стосується ідентифікації особи клієнта – юридичної особи та її керівників, у органів державної влади, які здійснюють нагляд та/або контроль за діяльністю цієї юридичної особи, банків, інших юридичних осіб, а також здійснювати передбачені законодавством заходи щодо збору такої інформації з інших джерел. Вказані органи державної влади, банки, інші юридичні особи зобов'язані протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту безоплатно надати фінансовій установі таку інформацію.

Необхідно зауважити, що фінансова установа повинна витребувати від свого клієнта, а клієнт зобов'язаний надати вказану додаткову інформацію, не передбачену під час проведення ідентифікації осіб для встановлення, згідно з вимогами Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом».

Вказана інформація може бути отримана, наприклад, у вигляді опитувальників, наведених далі, окремо для клієнтів-фізичних осіб і клієнтів – юридичних осіб. Саме у цій формі можуть бути зафіксо-

вані результати ідентифікації, які можуть бути використані в подальшому, у разі потреби. Зауважимо, що у разі здійснення особою фінансової операції, що згідно з Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» підлягає фінансовому моніторингу, фінансова установа зобов'язана зберігати цей документ, що стосується ідентифікації особи, протягом п'яти років після проведення такої фінансової операції.

Ауразі, якщо у працівників фінансової установи буде сумнів стосовно достовірності наданої особою додаткової інформації, фінансова установа може витребувати необхідну для перевірки інформацію у вказаних в Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» юридичних осіб.

10.4.1. Приклад документа для фіксації результатів ідентифікації фізичної особи

Фізичній особі

Шановний(а) пан(і)!

На виконання п. 6.1. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів» просимо Вас надати наступні відомості, дійсні на дату надання (та копії документів, що підтверджують наведені відомості у пунктах 10-11 цього опитувальника, засвідчені Вашим підписом та печаткою, у разі наявності):

1. Прізвище: _____
2. Ім'я: _____
3. По батькові (для нерезидентів, у разі відсутності, заповнюється «відсутнє»): _____
4. Громадянство: _____
5. Відомості про документ, який посвідчує особу (вид, серія, номер, дата видачі, повна назва органу, який видав): _____
6. Ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів (для резидентів): _____
7. Дата народження: _____
8. Місце проживання (місце проживання або тимчасового перебування – для нерезидентів): _____
9. Поштова адреса, тел/факс: _____
10. Номер банківського рахунка та реквізити банку в якому цей рахунок відкрито (у разі наявності) (повна назва, МФО або S.W.I.F.T., країна, область, поштовий індекс, населений пункт, вулиця, будинок, корпус, офіс): _____
11. Реквізити документу про підтвердження державної реєстрації (для фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності (серія, номер, повна назва органу, дата реєстрації): _____

Для проведення ідентифікації фізичної особи разом з цим опитувальником особою надаються оригінали або копії документів, що засвідчені нотаріально чи підприємством (установою, організацією), яке їх видало, що підтверджують інформацію наведену у пунктах 1- 8.

Приймаю на себе зобов'язання, у разі зміни інформації, наведеної в цьому опитувальнику, або закінчення строку дії документів, на підставі яких він заповнювався, протягом десяти робочих днів з дня настання вказаних подій надати наново заповнений опитувальник (у разі, якщо термін надання мені послуг не буде вичерпаний).

підпис, печатка (у разі наявності)

/_____/_____
П.І.Б. дата

Цей розділ заповнюється працівником фінансової установи.

Перелік документів на підставі яких було проведено ідентифікацію:

Додаток: _____ арк.

Посада працівника яка здійснив ідентифікацію

П.І.Б

Підпис

Дата проведення ідентифікації
Відповідальний за проведення внутрішнього фінансового
моніторингу ТОВ «Фінансова установа»

10.4.2. Приклад документа для фіксації результатів ідентифікації юридичної особи

Керівнику юридичної особи

Шановний(а) пан(і)!

На виконання п. 6.1. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів» просимо Вас надати наступні відомості стосовно очолюваної Вами юридичної особи дійсні на дату надання засвідчені Вашим підписом та печаткою очолюваної Вами юридичної особи:

1. Повна назва підприємства вказана в документі, що підтверджує державну реєстрацію:

2. Місцезнаходження (або юридична адреса) вказані в документі, що підтверджує державну реєстрацію:

3. Номер банківського рахунка та реквізити банку (філії) в якому цей рахунок відкрито (повна назва, МФО або S.W.I.F.T., країна, область, поштовий індекс, населений пункт, вулиця, будинок, корпус, офіс):

4. Ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (для резидентів):

5. Інформація про виконавчі органи юридичної особи, органи управління юридичної особи та їх повноваження (перелік, інформація про осіб, які входять до вказаних органів та їх посади):

6. Реквізити документа про підтвердження державної реєстрації (серія, номер, повна назва органу, дата реєстрації):

7. Реквізити установчих документів (для резидентів) (назва, дата, номер запису в журналі реєстрації, повна назва органу):

8. Поштова адреса, тел/факс.:

9. Інформація про фізичних осіб, які є власниками юридичної особи, мають прямиий або опосередкований вплив на неї та отримують економічну вигоду від діяльності юридичної особи. У разі, якщо юридична особа є господарським товариством – інформація про фізичних осіб, які мають істотну участь у цій юридичній особі. Про кожну з вказаних фізичних осіб, необхідно надати інформацію передбачену ст.6 України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», а саме:

- *про резидентів*: прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, серія та номер паспорта (або іншого документа, який посвідчує особу, дата видачі та орган, що його видав), місце проживання, ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів.

- *про нерезидентів*: прізвище, ім'я та по батькові (у разі його наявності), дата народження, серія та номер паспорта (або іншого документа, який посвідчує особу, дата видачі та орган, що його видав), місце проживання або тимчасового перебування, громадянство.

10. Напрями діяльності юридичної особи, що встановлені статутними документами особи:

11. Розмір зареєстрованого та сформованого статутного фонду:

Для проведення ідентифікації юридичної особи разом з цим опитувальником представником юридичної особи надаються оригінали або копії документів, що засвідчені нотаріально чи підприємством (установою, організацією), яке їх видало, що підтверджують інформацію наведену у пунктах 1- 7.

Для ідентифікації нерезидентів також надається копія легалізованого витягу торговельного, банківського чи судового реєстру або засвідчене нотаріально реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію відповідної юридичної особи.

Приймаю на себе зобов'язання, у разі зміни інформації, наведеної в цьому опитувальнику, або закінчення строку дії документів, на підставі яких він заповнювався, протягом десяти робочих днів з дня настання вказаних подій надати наново заповнений опитувальник (у разі, якщо термін надання послуг очолюваній мною юридичній особі не буде вичерпаний).

підпис, печатка (у разі наявності)

/_____/ /
П.І.Б. дата

Цей розділ заповнюється працівником фінансової установи.

Перелік документів на підставі яких було проведено ідентифікацію:

Додаток: _____ арк.

Посада працівника яка здійснив ідентифікацію

П.І.Б

Підпис

Дата проведення ідентифікації

Відповідальний за проведення внутрішнього фінансового моніторингу ТОВ «Фінансова установа»

Література

1. Закон України від 28 листопада 2002 року № 249-IV «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» (зі змінами та доповненнями).

2. Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (зі змінами та доповненнями).

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1800 «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами» (зі змінами та доповненнями).

4. Постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 644 «Про затвердження Порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями).

5. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 24 квітня 2003 року № 40 «Про затвердження Вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії запровадженню в легальний обіг доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму» (зі змінами та доповненнями).

6. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 4 жовтня 2005 року № 538 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів» (зі змінами та доповненнями).

7. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 5 серпня 2003 року № 25 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами» (зі змінами та доповненнями).